

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษี เงินได้บุคคลธรรมดาของผู้ประกอบการร้านค้าออนไลน์ในเขตสำนักงานสรรพากรพื้นที่กรุงเทพมหานคร 29 ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาใช้กำหนดแนวทางการวิจัย ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจ
2. แนวคิดเกี่ยวกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา
3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจ

1. ความหมาย

Bloom (1975, p. 117) กล่าวว่า ความรู้ หมายถึง การเรียนรู้ที่เน้นถึงการจำและการระลึกได้ถึงความคิด วัตถุ และปรากฏการณ์ต่าง ๆ ซึ่งเป็นความจำที่เริ่มจากสิ่งง่าย ๆ ที่เป็นอิสระแก่กันไปจนถึงความจำในสิ่งที่ย่างยากซับซ้อนและมีความสัมพันธ์ระหว่างกัน

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 (ราชบัณฑิตยสถาน, 2557, หน้า 243) ให้ความหมายของ “ความรู้” (Knowledge) ไว้ว่า หมายถึง สิ่งที่สั่งสมมาจากการศึกษาเล่าเรียน การค้นคว้า หรือประสบการณ์ รวมทั้งความสามารถเชิงปฏิบัติและความเข้าใจ หรือสารสนเทศ ที่ได้รับมาจากการประสบกับสิ่งที่ได้รับจาก การได้ยิน ได้ฟัง การคิด หรือการปฏิบัติต่อองค์วิชาในแต่ละสาขา

สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ (2560, หน้า 9) ได้ให้ความหมายของความรู้ ความเข้าใจ ไว้ว่าหมายถึง สิ่งที่สั่งสมมาจากการประสบการณ์การรับรู้ ไม่ว่าจะเป็นการได้เห็น ได้อ่าน ได้ยิน ได้คิด วิเคราะห์ ผ่านการถ่ายทอดจากบุคคลอื่น หรือจากการเรียนรู้ด้วยตนเอง ทำให้เกิดความเข้าใจในสิ่งนั้น ๆ และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างถูกต้อง

วิจารณ์ พานิช (2560, หน้า 1-8) ได้ให้ความหมายของความรู้ ไว้ว่า หมายถึง มวลของประสบการณ์ที่เกิดจากกระบวนการเรียนรู้ การปฏิบัติงาน มีการนำประสบการณ์ วิจัย ญาณ ความคิด ค่านิยม และปัญญาของมนุษย์มาวิเคราะห์ เพื่อประยุกต์ใช้ในการทำงาน การตัดสินใจ และการแก้ปัญหา

อุรัชชา สุวพานิช (2564, หน้า 6) กล่าวว่า ความรู้ หมายถึง สิ่งที่สั่งสมมาจากการศึกษา ค้นคว้า เรียนรู้ และประสบการณ์ รวมทั้งความสามารถเชิงปฏิบัติและทักษะความเข้าใจ หรือสารสนเทศที่ได้รับมาจากการได้ยิน ได้ฟัง การคิด หรือการปฏิบัติ องค์วิชาในแต่ละสาขา

สรุปได้ว่าความรู้ความเข้าใจ คือ ความสามารถของบุคคลที่ได้รับรู้จดจำจากประสบการณ์ต่าง ๆ รวมทั้งความสามารถเชิงปฏิบัติการและทักษะความเข้าใจหรือสารสนเทศที่ได้รับมาจาก

ประสบการณ์และสามารถถ่ายทอดประสบการณ์หรือความรู้นั้น ๆ โดยการแปลความ ตีความ และขยายความ เพื่อให้ผู้อื่นเข้าใจได้

2. ระดับของความรู้

การมีความรู้ในเรื่องต่าง ๆ เจ้าของความรู้จะต้องมีทั้งความรู้ที่เป็น Explicit Knowledge และ Tacit Knowledge ที่อาจมีขนาดหรือระดับความรู้ที่ไม่เท่ากัน ซึ่งระดับของรู้นี้จะเป็นส่วนหนึ่งที่จะบอกถึงความสามารถหรือศักยภาพของเจ้าของความรู้ โดยระดับความรู้อาจแบ่งเป็น 4 ระดับ คือ (Good, 1973, pp. 5-6)

1) Know-what หรือรู้ว่าคืออะไร เป็นความรู้ในเชิงทฤษฎีล้วน ๆ ซึ่งความรู้นี้เป็นเพียงการรับรู้เปรียบเสมือนผู้ที่เพิ่งจะเรียนจบ (รู้ว่าอะไรเป็นอะไร แต่ไม่รู้รายละเอียด) เมื่อนำความรู้ไปใช้ในเชิงปฏิบัติการอาจได้ผลและไม่ได้ผลก็ได้

2) Know-how หรือรู้วิธีการ เป็นความรู้ที่มีทั้งเชิงทฤษฎีและมีการนำไปปฏิบัติ ผสมผสานกัน เจ้าของความรู้จะเริ่มมีประสบการณ์และเริ่มเกิดความเข้าใจในสภาพของงาน เป็นจริงสามารถนำความรู้ที่มีไปปรับใช้ให้ตรงกับสภาพงานมากขึ้น

3) Know-why หรือรู้เหตุผล เป็นความรู้ที่ลึกซึ้ง เจ้าของความรู้เริ่มที่จะบรรลุผลในความรู้ นั้น สามารถอธิบายเหตุและผล หรือที่มาที่ไปผลของการกระทำหรือผลของงานไม่กระทำได้

4) Care-why หรือใส่ใจกับเหตุผลเป็นความรู้ที่อาจกล่าวได้ว่าถึงจุดบรรลุในความรู้เรื่องนั้น ๆ สามารถนำเอาความรู้มาพลิกแพลงหยิบใช้ได้อย่างเหมาะสมหรือรู้รูปแบบและสร้างสรรค์ความรู้ใหม่ ๆ ต่อยอดจากความรู้เดิมได้

ในการมองถึงระดับความรู้ ซึ่งบางเรื่องจะมีความซับซ้อนและซ่อนเร้นอยู่ในตัวของเจ้าของความรู้ หากจะให้เราทราบว่าใครมีระดับความรู้มากหรือน้อยเพียงใด อาจต้องมองคนหรือองค์กรนั้น ๆ ให้ครบบริบท (Context) ทั้งการเขียน การพูด การแสดงออก และการกระทำที่ปรากฏออกมา

แนวคิดเกี่ยวกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

1. ความหมายเกี่ยวกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา คือ ภาษีที่จัดเก็บจากบุคคลทั่วไปหรือจากหน่วยภาษีที่มีลักษณะพิเศษตามที่กฎหมายกำหนดและมีรายได้เกิดขึ้นตามเกณฑ์ที่กำหนด โดยปกติจัดเก็บเป็นรายปี รายได้ที่เกิดขึ้นในปีใด ๆ ผู้มีรายได้มีหน้าที่ต้องนำไปแสดงรายการตนเองตามแบบแสดงรายการภาษีที่กำหนดภายในเดือนมกราคมถึงมีนาคมของปีถัดไป สำหรับผู้มีเงินได้บางกรณีกฎหมายยังกำหนดให้ยื่นแบบฯ เสียภาษีตอนครึ่งปี สำหรับรายได้ที่เกิดขึ้นจริงในช่วงครึ่งปีแรก เพื่อเป็นการบรรเทาภาระภาษีที่ต้องชำระ และเงินได้บางกรณีกฎหมายกำหนดให้ผู้จ่ายทำหน้าที่หักภาษี ณ ที่จ่ายจากเงินได้ที่จ่ายบางส่วนเพื่อให้มีการทยอยชำระภาษีขณะที่มีเงินได้เกิดขึ้นอีกด้วย (กรมสรรพากร, 2565)

2. ผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

ผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ได้แก่ ผู้ที่มีเงินได้เกิดขึ้นระหว่างปีที่ผ่านมาโดยมีสถานะอย่างหนึ่งอย่างใด ดังนี้ (กรมสรรพากร, 2565)

2.1 บุคคลธรรมดา

2.2 ห้างหุ้นส่วนสามัญหรือคณะบุคคลที่มีชื่อบุคคล

2.3 ผู้ถึงแก่ความตายระหว่างปีภาษี

2.4 กองมรดกที่ยังไม่ได้แบ่ง

2.5 วิสาหกิจชุมชน ตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน เฉพาะที่เป็นห้างหุ้นส่วนสามัญ หรือคณะบุคคลที่มีชื่อบุคคล

3. เงินได้พึงประเมิน

ตามกฎหมาย เงินได้ที่ต้องเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา เรียกว่า "เงินได้พึงประเมิน" หมายถึง เงินได้ของบุคคลใด ๆ หรือหน่วยภาษีใดข้างต้นที่เกิดขึ้นระหว่างวันที่ 1 มกราคม ถึง 31 ธันวาคม ของปีใด ๆ หรือเงินได้ที่เกิดขึ้นในปีภาษี ได้แก่ เงิน ทรัพย์สิน หรือ จดคิดคำนวณได้เป็นเงิน ประโยชน์ซึ่งอาจคิดคำนวณได้เป็นเงิน เงินค่าภาษีอากรที่ผู้จ่ายเงิน หรือ ผู้อื่นออกแทนให้ เครดิตภาษี ตามที่กฎหมายกำหนด (กรมสรรพากร, 2565)

เนื่องจากผู้มีเงินได้ประกอบอาชีพแตกต่างกัน มีความยากง่ายหรือต้นทุนที่แตกต่างกัน เพื่อความเป็นธรรมในกฎหมายจึงได้แบ่งลักษณะเงินได้ (พึงประเมิน) ออกเป็นกลุ่ม ๆ ตามความเหมาะสมเพื่อกำหนด วิธีคำนวณภาษีให้เกิดความเป็นธรรมมากที่สุด ดังนี้ (กรมสรรพากร, 2565)

1) เงินได้ประเภทที่ 1 ได้แก่ เงินได้เนื่องจากการจ้างแรงงานไม่ว่าจะเป็น เงินเดือน ค่าจ้าง เบี้ยเลี้ยง โบนัส เบี้ยหวัด บำเหน็จ บำนาญ เงินค่าเช่าบ้านที่ได้รับจากนายจ้าง เงินที่คำนวณได้จากมูลค่าของการได้อยู่บ้าน ซึ่งนายจ้างให้อยู่โดยไม่เสียค่าเช่า เงินที่นายจ้างจ่ายชำระหนี้ใด ๆ ซึ่งลูกจ้างมีหน้าที่ต้องชำระ เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์ใด ๆ บรรดาที่ได้เนื่องจากการจ้างแรงงาน เช่น มูลค่าของการได้รับประทานอาหาร เป็นต้น

2) เงินได้ประเภทที่ 2 ได้แก่ เงินได้เนื่องจากหน้าที่หรือตำแหน่งงานที่ทำ หรือจากการรับทำงานให้ ไม่ว่าจะเป็นค่าธรรมเนียม ค่านายหน้า ค่าส่วนลด เงินอุดหนุนในงานที่ทำ เบี้ยประชุม บำเหน็จ โบนัส เงินค่าเช่าบ้านที่ได้รับเนื่องจากหน้าที่หรือตำแหน่งงานที่ทำ หรือจากการรับทำงานให้ เงินที่คำนวณได้จากมูลค่าของการได้อยู่บ้านที่ผู้จ่ายเงินได้ให้อยู่โดยไม่เสียค่าเช่า เงินที่ผู้จ่ายเงินได้จ่ายชำระหนี้ใด ๆ ซึ่งผู้มีเงินได้มีหน้าที่ต้องชำระ เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์ใด ๆ บรรดาที่ได้เนื่องจากหน้าที่หรือตำแหน่งงานที่ทำหรือจากการรับทำงานให้ นั้น ไม่ว่าจะหน้าที่หรือตำแหน่งงาน หรืองานที่รับทำให้นั้นจะเป็นการประจำหรือชั่วคราว

3) เงินได้ประเภทที่ 3 ได้แก่ ค่าแห่งกิตติคุณ ค่าแห่งลิขสิทธิ์หรือสิทธิอย่างอื่น เงินปี หรือเงินได้ที่มีลักษณะเป็นเงินรายปีอันได้มาจากพินัยกรรม นิติกรรมอย่างอื่น หรือคำพิพากษาของศาล

4) เงินได้ประเภทที่ 4 ได้แก่ ดอกเบี้ย เงินปันผล เงินส่วนแบ่งกำไร เงินลดทุน เงินเพิ่มทุน ผลประโยชน์ที่ได้จากการโอนหุ้น ฯลฯ เป็นต้น

(ก) ดอกเบี้ยพันธบัตร ดอกเบี้ยเงินฝาก ดอกเบี้ยหุ้นกู้ ดอกเบี้ยตั๋วเงิน ดอกเบี้ยเงินกู้ยืม ไม่ว่าจะ มี หลักประกันหรือไม่ ดอกเบี้ยเงินกู้ยืมที่อยู่ในบังคับต้องถูกหักภาษีไว้ ณ ที่จ่ายตาม

กฎหมายว่าด้วยภาษีเงินได้ปิโตรเลียมเฉพาะส่วนที่เหลือจากหักภาษีไว้ ณ ที่จ่ายตามกฎหมายดังกล่าว หรือผลต่างระหว่างราคาไถ่ถอนกับราคาจำหน่ายตัวเงินหรือตราสารแสดงสิทธิในหนี้ที่บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล หรือนิติบุคคลอื่น เป็นผู้ออกและจำหน่ายครั้งแรกในราคาต่ำกว่าราคาไถ่ถอน รวมทั้งเงินได้ที่มีลักษณะทำนองเดียวกันกับดอกเบี้ย ผลประโยชน์หรือค่าตอบแทนอื่น ๆ ที่ได้จากการให้กู้ยืมหรือจากสิทธิเรียกร้องในหนี้ทุกชนิดไม่ว่าจะมีหลักประกันหรือไม่ก็ตาม

(ข) เงินปันผล เงินส่วนแบ่งของกำไร หรือประโยชน์อื่นใดที่ได้จากบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล กองทุนรวม หรือสถาบันการเงินที่มีกฎหมายไทยให้จัดตั้งขึ้นโดยเฉพาะสำหรับให้กู้ยืมเงิน ฯลฯ

(ค) เงินโบนัสที่จ่ายแก่ผู้ถือหุ้น หรือผู้เป็นหุ้นส่วนในบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล

(ง) เงินลดทุนของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลเฉพาะส่วนที่จ่ายไม่เกินกว่ากำไร และเงินที่กันไว้รวมกัน

(จ) เงินเพิ่มทุนของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลซึ่งตั้งจากกำไรที่ได้มาหรือรับช่วงกันไว้รวมกัน

(ฉ) ผลประโยชน์ที่ได้จากการที่บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล กู้ยืม กู้เงินหรือรับช่วงกันหรือ เลิกกัน ซึ่งตราความเป็นเงินได้เกินกว่าเงินทุน

(ช) ผลประโยชน์ที่ได้จากการโอนการเป็นหุ้นส่วน หรือโอนหุ้น หุ้นกู้ พันธบัตร หรือตัวเงิน หรือ ตราสารแสดงสิทธิในหนี้ ที่บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล หรือนิติบุคคลอื่นเป็นผู้ออก ทั้งนี้เฉพาะซึ่งตราความเป็นเงินได้เกินกว่าที่ลงทุน

เงินได้ประเภทที่ 4 ในหลาย ๆ กรณี กฎหมายให้สิทธิที่จะเลือกเสียภาษีโดยวิธีหักภาษี ณ ที่จ่าย แทนการนำไปรวมคำนวณกับเงินได้วันตามหลักทั่วไป ซึ่งจะทำให้ผู้มีเงินได้ที่ต้องเสียภาษีตามบัญชีอัตราภาษีในอัตราที่สูงกว่าอัตราภาษี หัก ณ ที่จ่าย สามารถประหยัดภาษีได้

5) เงินได้ประเภทที่ 5 เงินได้จากการให้เช่าทรัพย์สิน เงินหรือประโยชน์อย่างอื่น ที่ได้เนื่องจากการให้เช่าทรัพย์สิน การผิดสัญญาเช่าซื้อทรัพย์สิน การผิดสัญญาซื้อขายเงินผ่อนซึ่งผู้ขายได้รับคืนทรัพย์สินที่ซื้อขายนั้นโดยไม่ต้องคืนเงินหรือประโยชน์ที่ได้รับไว้แล้ว

6) เงินได้ประเภทที่ 6 ได้แก่ เงินได้จากวิชาชีพอิสระคือวิชากฎหมาย การประกอบโรคศิลป์ วิศวกรรม สถาปัตยกรรม การบัญชี ประณีตศิลปกรรม หรือวิชาชีพอื่นซึ่งจะได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดไว้

7) เงินได้ประเภทที่ 7 ได้แก่ เงินได้จากการรับเหมาที่ผู้รับเหมาต้องลงทุนด้วยการจัดหาสัมภาระในส่วนสำคัญนอกจากเครื่องมือ

8) เงินได้ประเภทที่ 8 ได้แก่ เงินได้จากการธุรกิจ การพาณิชย์ การเกษตร การอุตสาหกรรม การขนส่ง การขายอสังหาริมทรัพย์ หรือการอื่นนอกจากที่ระบุไว้ในประเภทที่ 1 ถึงประเภทที่ 7 แล้ว

ผู้มีเงินได้เกิดขึ้นระหว่างปีภาษีจะมีหน้าที่ต้องยื่นแบบฯ ก็ต่อเมื่อมีเงินได้ถึงเกณฑ์ ขั้นต่ำตามที่กฎหมายกำหนด ไม่ว่าจะเมื่อคำนวณภาษีแล้วจะมีภาษีต้องชำระเพิ่มเติมหรือไม่ก็ตาม ดังนี้ (กรมสรรพากร, 2565)

เกณฑ์เงินได้พึงประเมินขั้นต่ำที่ผู้มีเงินได้ต้องยื่นแบบแสดงรายการภาษี

(1) บุคคลธรรมดาและผู้ถึงแก่ความตาย มีเงินได้พึงประเมิน ดังนี้

ประเภทเงินได้	โสด	สมรส
เงินเดือนเพียงอย่างเดียว	120,000	220,000
เงินได้ประเภทอื่น	60,000	120,000

(2) ห้างหุ้นส่วนสามัญที่มีโชนิติบุคคล หรือคณะบุคคลที่ไม่โชนิติบุคคล มีเงินได้พึงประเมินเกิน 60,000 บาท

(3) กองมรดกที่ยังไม่ได้แบ่ง มีเงินได้พึงประเมินเกิน 60,000 บาท

4. ประเภทของธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ที่มีหน้าที่ต้องยื่นแบบแสดงรายการภาษี

ผู้ประกอบการร้านค้าออนไลน์ถือว่าเป็นผู้มีเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40(8) แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งได้แก่ เงินได้จากการทำธุรกิจ การพาณิชย์ การเกษตรการอุตสาหกรรม การขนส่ง การขายอสังหาริมทรัพย์หรือการอื่น รวมทั้งในกรณีที่ผู้ประกอบการได้ขายสินค้าที่ไม่มีรูปร่าง ได้แก่ เว็บไซต์ รูปแบบหน้าเว็บไซต์ ลิขสิทธิ์ในโปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่พัฒนาเป็นระบบต่าง ๆ สิทธิต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการประกอบกิจการชื่อเสียงทางการค้า หรือกวีสิทธิ์ ข้อมูลความเป็นสมาชิกของร้านค้าและรายชื่อลูกค้า จะต้องมีการเสียภาษีเช่นเดียวกับผู้ประกอบการอื่น ๆ ที่อยู่ในประเทศไทย

ผู้ประกอบการบางรายอาจจะยังไม่เข้าใจว่าการทำธุรกิจของตนเองบนระบบออนไลน์จะต้องยื่นแบบแสดงรายการภาษีหรือไม่ กรมสรรพากรจึงได้แบ่งประเภทของธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ที่มีหน้าที่ต้องยื่นแบบแสดงรายการภาษีออกเป็น 10 ประเภท (กรมสรรพากร, 2565) ดังนี้

1) เว็บไซต์แสดงรายการรูปภาพและราคาสินค้า (Catalog Website) เป็นเว็บไซต์ที่สร้างขึ้นมาเพื่อแสดงรูปภาพสินค้า รายการสินค้า โปรโมชั่นและราคาสินค้า การสั่งซื้อสินค้านั้นอาจจะสั่งซื้อผ่านโทรศัพท์ อีเมล หรือช่องทางอื่น ๆ โดยไม่จำเป็นต้องมีระบบตะกร้าสินค้า และการชำระเงินออนไลน์

2) เว็บไซต์เพื่อการขายสินค้า (e-Shopping หรือ Electronic Shopping) เป็นเว็บไซต์ที่จัดทำขึ้นมาเพื่อเป็นสื่อกลางในการซื้อขายสินค้าโดยตรงที่มีระบบที่ช่วยอำนวยความสะดวกในการซื้อสินค้า เช่น ระบบตะกร้าสินค้า ระบบรับชำระเงินออนไลน์ ระบบตรวจสอบการจัดส่งสินค้า และระบบอื่น ๆ

3) การขายสินค้าบนเว็บไซต์ที่เป็นชุมชนเว็บบอร์ด (Community Web) เป็นเว็บบอร์ดของกลุ่มคนที่มีความสนใจในเรื่องคล้ายๆ กันมารวมตัวเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร ติดต่อซื้อขายสินค้าหรือบริการต่าง ๆ เช่น ชุมชนคนรักการถ่ายภาพ ชุมชนคนชอบมือถือ เป็นต้น ผู้ที่เป็นเจ้าของสินค้าหรือผู้ขายไม่จำเป็นต้องมีเว็บไซต์เป็นของตนเอง การซื้อขายจะใช้การสื่อสารกันผ่านเว็บบอร์ดและติดต่อกันทางโทรศัพท์หรืออีเมล

4) เว็บไซต์เพื่อการประมูลขายสินค้า (e-Auction หรือ Electronic Auction) เป็นเว็บไซต์ที่ให้บริการประมูลสินค้าออนไลน์ ผู้ซื้อและผู้ขายเห็นการเปลี่ยนแปลงของราคาสินค้าแบบทันทีแม้จะไม่ได้นั่งอยู่ในสถานที่เดียวกัน

5) เว็บไซต์ตลาดกลางอิเล็กทรอนิกส์ (e-Market Place) เป็นเว็บไซต์ที่ให้บริการพื้นที่ให้ผู้ประกอบการเปิดร้านหรือวางขายสินค้าออนไลน์ โดยทางเว็บไซต์จะมีเครื่องมือสำหรับบริหารจัดการ

ร้านค้าให้กับผู้ประกอบการผู้ประกอบการมีหน้าที่ในการจัดการข้อมูลและโปรโมทร้านค้าโดยที่ไม่ต้องยุ่งเกี่ยวกับการพัฒนาระบบและเว็บไซต์

6) เว็บไซต์ตลาดกลางซื้อขายภาพถ่ายดิจิทัล (Stock Photo) เป็นเว็บไซต์ที่ให้บริการการซื้อขายภาพถ่ายดิจิทัล กลุ่มผู้ขายภาพถ่ายดิจิทัลซึ่งอาจจะเป็นภาพถ่าย ภาพวาด หรือวิดีโอ สร้างสรรค์ผลงานขึ้นมาแล้วส่งให้เว็บไซต์พิจารณาคัดเลือก หากภาพไหนผ่านการคัดเลือกก็จะถูกวางขายในเว็บไซต์ ผู้ซื้อภาพถ่ายดิจิทัลไปใช้จะได้สิทธิ์ในการใช้งานภาพที่ซื้อแต่ลิขสิทธิ์ยังคงเป็นของเจ้าของภาพ

7) การรับรายได้จากบริการโฆษณาของกูเกิล หรือกูเกิล แอดเซนส์ (Google AdSense) เป็นบริการโฆษณาของกูเกิลที่เปิดโอกาสให้เจ้าของเว็บไซต์สามารถสร้างรายได้โดยการนำเอาโฆษณาของกูเกิลที่อยู่ในรูปแบบของข้อความ รูปภาพ หรือวิดีโอไปแสดงบนเว็บไซต์ของตนเอง เมื่อผู้เข้าชมเว็บไซต์คลิกโฆษณาเจ้าของเว็บจะได้รับรายได้ที่เป็นส่วนแบ่งโฆษณาจากทางกูเกิล

8) การรับรายได้จากการปรับปรุงแต่งเว็บไซต์ให้มีผลต่อการค้นหา (SEO หรือ Search Engine Optimization) การปรับปรุงแต่งเว็บไซต์ให้มีผลต่อการค้นหาจากเว็บไซต์ที่ให้บริการค้นหาเป็นเรื่องที่ซับซ้อน ต้องอาศัยนักคอมพิวเตอร์ที่มีความเชี่ยวชาญในการปรับแต่ง ดังนั้นจึงมีอาชีพรับปรับปรุงแต่งเว็บไซต์ให้มีผลต่อการค้นหาเกิดขึ้นจึงถือว่าเป็นรายได้อย่างหนึ่ง

9) การรับรายได้จากเว็บไซต์ตัวแทนการขายสินค้าและบริการ (Affiliate Marketing) เจ้าของสินค้าหรือบริการจะนำเอาสินค้าหรือบริการมาลงในเว็บไซต์ที่เป็นสื่อกลางโดยจะมีตัวแทนการขายนำเอาสินค้าหรือบริการดังกล่าวไปทำการประชาสัมพันธ์กับกลุ่มเป้าหมายและตัวแทนดังกล่าวจะได้รับค่าตอบแทนในรูปแบบของค่าคอมมิชชั่น

10) การรับรายได้จากการให้บริการเกมออนไลน์ (Game Online) เกมออนไลน์เป็นอีกธุรกิจประเภทหนึ่งที่มีความนิยม โดยผู้ให้บริการจะพัฒนาเกมต่าง ๆ ขึ้นมาและเปิดให้ผู้เล่นเกมเข้ามาเล่นเกมผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต โดยรายได้ของผู้ให้บริการจะมาจาก 2 รูปแบบ คือ (1) การคิดค่าบริการในรูปแบบของชั่วโมงในการเข้าเล่นเกม (Air time) และ (2) การขายไอเท็ม (Item Selling) ที่อยู่ในเกมต่าง ๆ

5. การคำนวณภาษีของผู้ประกอบการร้านค้าออนไลน์

5.1 วิธีการคำนวณภาษีและอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

รายได้ที่เกิดจากการขายออนไลน์ของผู้ประกอบการร้านค้าออนไลน์ถือว่าเป็นผู้มีเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40(8) แห่งประมวลรัษฎากร ต้องนำไปคำนวณเพื่อเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาสิ้นปี เพื่อยื่นแบบแสดงรายการและชำระภาษีภายในเดือนมีนาคมของปีถัดจากปีที่มีเงินได้ การคำนวณภาษีมี 3 ขั้นตอน ดังนี้ (กรมสรรพากร, 2565)

ขั้นที่ 1 คำนวณหาจำนวนภาษีตามวิธีที่ 1 เป็นการกรอกข้อมูลรายได้ของผู้เสียภาษี แสดงวิธีการคำนวณตามตารางที่ 2.1

ตารางที่ 2.1 การคำนวณภาษีตามวิธีที่ 1 (กรมสรรพากร, 2565)

เงินได้พึงประเมินทุกประเภทรวมกันตลอดปีภาษี	xxxx	(1)
หัก ค่าใช้จ่ายตามที่กฎหมายกำหนด	xxxx	(2)
(1)-(2) เหลือเงินได้หลังจากหักค่าใช้จ่าย	xxxx	(3)
หัก ค่าลดหย่อนต่าง ๆ (ไม่รวมค่าลดหย่อนเงินบริจาค) ตามที่กฎหมายกำหนด	xxxx	(4)
(3)-(4) เหลือเงินได้หลังจากหักค่าลดหย่อนต่าง ๆ	xxxx	(5)
หัก ค่าลดหย่อนเงินบริจาค ไม่เกินจำนวนที่กฎหมายกำหนด	xxxx	(6)
(5-6) เหลือเงินได้สุทธิ	xxxx	(7)
นำเงินได้สุทธิตาม (7) ไปคำนวณภาษีตามอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา (ตารางที่ 2.2 อัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา)		
จำนวนภาษีตามการคำนวณภาษีวิธีที่ 1	xxxx	(8)

เมื่อคำนวณภาษีตามวิธีที่ 1 แล้ว เหลือเงินได้สุทธิ (7) เท่าไหร่ให้นำเงินได้สุทธิดังกล่าวไปคำนวณภาษีตามอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ตามตารางที่ 2.2 เมื่อคำนวณแล้วจะได้จำนวนภาษีตามการคำนวณภาษีวิธีที่ 1 (8)

ตารางที่ 2.2 อัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา (กรมสรรพากร, 2565)

เงินได้สุทธิ (บาท)	อัตราภาษี	จำนวนภาษีที่ต้องจ่ายในแต่ละชั้น (บาท)	ภาษีสะสมสูงสุดของชั้น (บาท)
1 – 150,000	ได้รับยกเว้น	-	-
150,001 – 300,000	5%	7,500	7,500
300,001 – 500,000	10%	20,000	27,500
500,001 – 750,000	15%	37,500	65,000
750,001 – 1,000,000	20%	50,000	115,000
1,000,001 – 2,000,000	25%	250,000	365,000
2,000,001 – 5,000,000	30%	900,000	1,265,000
5,000,001 ขึ้นไป	35%	คำนวณตามจริง	คำนวณตามจริง

ขั้นที่ 2 ให้พิจารณาว่าจะต้องคำนวณภาษีตาม วิธีที่ 2 หรือไม่ ถ้าเข้าเงื่อนไขจึงคำนวณภาษีตามวิธีที่ 2 อีกวิธีหนึ่ง กรณีที่ต้องคำนวณภาษีตามวิธีที่ 2 ได้แก่ กรณีที่เงินได้พึงประเมินทุกประเภทในปีภาษี แต่ไม่รวม เงินได้พึงประเมินตามประเภทที่ 1 มีจำนวนรวมกันตั้งแต่ 120,000 บาทขึ้นไป การคำนวณภาษีตามวิธีที่ 2 นี้ ให้คำนวณในอัตราร้อยละ 0.5 ของยอดเงินได้พึงประเมิน (= เงินได้พึงประเมินทุกประเภทลบเงินได้พึงประเมินประเภทที่ 1 คูณด้วย 0.005) ดังกล่าวนั้นกำหนดให้ (10) คือ จำนวนภาษีที่คำนวณได้ตามวิธีที่ 2

การคำนวณภาษีตามวิธีที่ 2

ยอดเงินได้พึงประเมินทุกประเภทเงินได้พึงประเมินประเภทที่ 1 xxxx (9)

จำนวนภาษีตามการคำนวณภาษีวิธีที่ 2 = จำนวนตาม (9) × 5 / 1000 xxxx (10)

ขั้นที่ 3 สรุป จำนวนภาษีที่ต้องเสียภาษี โดยการนำจำนวนภาษีเงินได้สิ้นปีที่ต้องเสียตามการคำนวณภาษีวิธีที่ 1 (8) และตามการคำนวณภาษีวิธีที่ 2 (10) มาเปรียบเทียบแล้วเลือกจำนวนที่สูงกว่าจะได้ (11) แล้วนำมาหักภาษีที่ถูกหัก ณ ที่จ่ายแล้ว หักภาษีเงินได้ครึ่งปีที่ชำระไว้แล้ว (ถ้ามี) และหักภาษีเงินได้ชำระล่วงหน้า (ถ้ามี) หักเครดิตเงินปันผล (ถ้ามี) รวมเงินที่ต้องหักทั้งหมดจะได้ (12) แล้วนำ (11)-(12) คงเหลือภาษีเงินได้ที่ต้องเสีย (หรือที่เสียไว้เกินขอคืนได้) แสดงวิธีการคำนวณตามตารางที่ 2.3

ตารางที่ 2.3 การคำนวณภาษีขั้นที่ 3 (กรมสรรพากร, 2565)

จำนวนภาษีเงินได้สิ้นปีที่ต้องเสีย เทียบ (8) และ (10) จำนวนที่สูงกว่า	x xx	(11)
หัก ภาษีที่ถูกหัก ณ ที่จ่ายแล้ว	xx	
ภาษีเงินได้ครึ่งปีที่ชำระไว้แล้ว	xx	
ภาษีเงินได้ชำระล่วงหน้า	xx	
เครดิตภาษีเงินปันผล	xx	xx (12)
(11-12) เหลือ ภาษีเงินได้ที่ต้องเสีย (หรือที่เสียไว้เกินขอคืนได้)	xx	

ในกรณีที่ไม่ต้องคำนวณภาษีตามวิธีที่ 2 (เช่น มีเงินได้ประเภทเงินเดือนเท่านั้น) จำนวนภาษีที่ต้องเสีย ได้แก่ จำนวนภาษีตาม การคำนวณภาษีวิธีที่ 1 (8) แต่ถ้าเป็นกรณีที่ต้องคำนวณภาษีตามวิธีที่ 2 ด้วยนั้น หลังจากได้คำนวณ ภาษีตามการคำนวณภาษีวิธีที่ 2 (10) แล้วให้นำจำนวนภาษีตาม (8) หรือ (10) ที่คำนวณได้จากวิธีทั้ง 2 มาเปรียบเทียบกัน ถ้าเท่ากันให้ถือจำนวนภาษีที่เท่ากันนั้นเป็นจำนวนที่ต้องเสียสำหรับปีภาษีนั้น แต่ถ้าไม่เท่ากันจำนวนภาษีที่คำนวณได้ตาม (8) หรือ (10) วิธีใดมีจำนวนสูงกว่า ให้ถือจำนวนภาษีนั้นเป็นจำนวนภาษีที่ต้องเสียสำหรับปีภาษีนั้น และเศษของบาทจาก การคำนวณภาษีให้ยกเว้นเสียภาษีเงินได้ชำระล่วงหน้า และเครดิตภาษีเงินปันผลให้นำมาเครดิตหักออกจากจำนวนภาษีเงินได้สิ้นปีที่ต้องเสียในชั้นตอนนี้ได้

5.2 การหักค่าใช้จ่ายในการคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

ค่าใช้จ่ายเป็นองค์ประกอบหนึ่งในการคำนวณภาษี ถือเป็นสิทธิประโยชน์ทางภาษีอย่างหนึ่งที่กฎหมายกำหนดไว้ สำหรับหักเป็นต้นทุนในการทำงานเพื่อให้ได้เงินได้หรือรายได้สุทธินั้น มาคิดภาษีตามบัญชีอัตราภาษีโดยมีอัตราการหักค่าใช้จ่ายมากหรือน้อยตามแต่ละประเภทเงินได้ สำหรับผู้ประกอบการร้านค้าออนไลน์จัดเป็นเงินได้ประเภทที่ 8 ได้แก่ เงินได้จากการธุรกิจ การพาณิชย์ การเกษตร การอุตสาหกรรม การขนส่ง การขายอสังหาริมทรัพย์ หรือการอื่นนอกจากที่ระบุไว้ในประเภทที่ 1 ถึงประเภทที่ 7 โดยสามารถหักค่าใช้จ่ายได้ตามความจำเป็นและสมควร หรืออัตราเหมา 60% ซึ่งการหักค่าใช้จ่ายเงินได้ประเภทที่ 8 ได้มีการปรับปรุงใหม่ตามพระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากรว่าด้วยการกำหนดค่าใช้จ่ายที่ยอมให้หักจากเงินได้พึงประเมิน (ฉบับที่ 629) พ.ศ.2560 โดยเหตุผลในการประกาศใช้พระราชกฤษฎีกาฉบับนี้คือ เนื่องจากอัตราค่าใช้จ่ายที่

ยอมให้หักจากเงินได้พึงประเมินในการคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา สำหรับเงินได้พึงประเมินตาม มาตรา 40(8) แห่งประมวลรัษฎากร ได้ใช้บังคับมาเป็นระยะเวลาอันยาวนานแล้ว ประกอบกับเพื่อเป็นการ สนับสนุนให้บุคคลธรรมดาหักค่าใช้จ่ายตามความจำเป็นและสมควร อันเป็นผลทำให้ผู้มีเงินได้ต้อง จัดทำบัญชีประกอบการหักค่าใช้จ่ายดังกล่าว เพื่อแสดงผลประกอบการที่แท้จริง สมควรปรับปรุง อัตราค่าใช้จ่ายที่ยอมให้หักจากเงินได้พึงประเมิน ดังกล่าว (กรมสรรพากร, 2565)

ผู้ประกอบการร้านค้าออนไลน์สามารถเลือกหักค่าใช้จ่ายได้ 2 ช่องทาง ซึ่งสามารถ เลือกอย่างใดอย่างหนึ่งเท่านั้น ดังนี้ (กรมสรรพากร, 2565)

1) การหักค่าใช้จ่ายตามความจำเป็นและสมควร เหมาะสำหรับผู้ประกอบการที่มี ต้นทุนสูงในการขายสินค้าเพราะวิธีนี้จะทำให้ผู้ประกอบการที่มีต้นทุนสูงสามารถหักค่าใช้จ่ายได้สูง ด้วยซึ่งเมื่อหักค่าใช้จ่ายแล้ว เงินได้สุทธิที่นำมาคำนวณภาษีก็จะลดลงตามไป โดยวิธีนี้ต้องมีการวัดเก็บ รวบรวม “บัญชีรายรับรายจ่าย” พร้อม “หลักฐาน” ไว้ให้ครบถ้วนเพื่อง่ายต่อการตรวจสอบและช่วย ลดความสับสนเมื่อต้องยื่นภาษี

2) การหักค่าใช้จ่ายแบบเหมา 60% ตามที่กฎหมายกำหนด เหมาะสำหรับผู้ประกอบการ ร้านค้าออนไลน์ที่มีกำไรเยอะ เช่น กำไรที่แท้จริงหักค่าใช้จ่ายแล้วมีมากกว่า 60% ของรายได้ทั้งหมด และไม่จำเป็นต้องมีหลักฐานค่าใช้จ่าย

5.3 การหักค่าลดหย่อน

ค่าลดหย่อนและยกเว้นเป็นอีกหนึ่งวงค์ ประกอบในการคำนวณภาษีที่กฎหมาย กำหนดให้นำไปหักออกจากเงินได้ได้อีกหลังจกหักค่าใช้จ่ายแล้ว ซึ่งผู้ประกอบการร้านค้าออนไลน์ ถือว่าเป็นผู้มีเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40(3) แห่งประมวลรัษฎากร โดยมีการหักลดหย่อนกรณี ต่าง ๆ แตกต่างกันไป สรุปได้ตามตารางที่ 2.4 ดังนี้ (กรมสรรพากร, 2565)

ตารางที่ 2.4 รายการหักลดหย่อน/ยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาประจำปีภาษี 2565 (กรมสรรพากร, 2565)

รายการหักลดหย่อน / ยกเว้นภาษี	ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาประจำปีภาษี 2565
1. การหักค่าลดหย่อนบุคคลธรรมดา	
1.1 ผู้มีเงินได้	60,000 บาท
1.2 คู่สมรส (ที่ไม่มีเงินได้)	60,000 บาท
	กรณีคู่สมรสมีเงินได้ทั้ง 2 ฝ่าย สามีและภริยา ต่างฝ่ายต่างหักลดหย่อนสำหรับผู้มีเงินได้ 60,000 บาท แล้ว จึงไม่มีสิทธิหักลดหย่อนสามีหรือภริยา
1.3 บุตร	คนละ 30,000 บาท
	- บุตรมีอายุอยู่ระหว่างแรกเกิดจนถึง 20 ปี ในปีภาษีนั้น
	- ถ้าบุตรมีอายุระหว่าง 21-25 ปี ในปีภาษีนั้น ต้องกำลังศึกษาในระดับอนุปริญญา (ปวส.) ขึ้นไป
	- ถ้าบุตรมีอายุ 25 ปีขึ้นไป ในปีภาษีนั้น ต้องเป็น

บุคคลไร้ความสามารถ หรือเสมือนไร้

ความสามารถ

- หากเป็นบุตรตามกฎหมาย สามารถนำมา
หักลดหย่อนได้ไม่จำกัดจำนวนบุตร
- หากเป็นบุตรบุญธรรม สามารถนำมาหักลดหย่อน
ได้ไม่เกิน 3 คน
- หากมีทั้งบุตรบุญธรรมและบุตรชอบด้วยกฎหมาย
ให้นำบุตรชอบด้วยกฎหมายทั้งหมดมาหักก่อน
แล้วจึงนำบุตรบุญธรรมมาหัก รวมกันได้ไม่เกิน 3
คน

ตารางที่ 2.4 รายการหักลดหย่อน/ยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาประจำปีภาษี 2565
(กรมสรรพากร, 2565) (ต่อ)

รายการหักลดหย่อน / ยกเว้นภาษี	ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาประจำปีภาษี 2565
1.4 ค่าอุปการะเลี้ยงดูบิดามารดาของ ตนเองและของคู่สมรส	คนละ 30,000 บาท ทั้งนี้ บิดามารดา จะต้องมียู่มากกว่า 60 ปี และ มีรายได้ต่อปีไม่เกิน 30,000 บาท ซึ่งไม่สามารถใช้ สิทธิลดหย่อนชำระระหว่างพี่น้องได้
1.5 ค่าอุปการะเลี้ยงดูคนพิการหรือคน ทุพพลภาพ	คนละ 60,000 บาท ทั้งนี้ ผู้พิการจะต้องมีรายได้ไม่เกิน 30,000 บาทต่อ ปี และมีบัตรประจำตัวผู้พิการ รวมถึงจะต้องมี หนังสือรับรองการเป็นผู้อุปการะ ในกรณีที่ผู้พิการ หรือทุพพลภาพเป็นบิดา มารดา - บุตร - คู่สมรส ของตนเอง สามารถใช้สิทธิลดหย่อนได้ทั้งสองส่วน
1.6 เงินประกันสังคม	สามารถลดหย่อนภาษีได้ตามที่จ่ายจริง (สูงสุดไม่ เกิน 6,300 บาท เนื่องจากปี พ.ศ. 2565 มีการปรับลดอัตราเงินสะสมประกันสังคม)
1.7 เบี้ยประกันชีวิต และประกันแบบ สะสมทรัพย์	ตามที่จ่ายจริง แต่ไม่เกิน 100,000 บาท ทั้งนี้ ต้องทำประกันกับบริษัทประกันชีวิตใน ประเทศไทยซึ่งมีระยะเวลาคุ้มครอง 10 ปีขึ้นไป และถ้าหากมีการเวนคืนกรมธรรม์ก่อนครบ 10 ปี จะถือว่าเป็นการผิดเงื่อนไข ไม่สามารถนำมา ลดหย่อนภาษีได้ ในกรณีที่คู่สมรสไม่มีรายได้ สามารถลดหย่อนค่าเบี้ยประกันของคู่สมรสได้

1.8 เบี้ยประกันสุขภาพ และเบี้ยประกันอุบัติเหตุที่คุ้มครองสุขภาพ	สูงสุด 10,000 บาท ลดหย่อนได้ตามที่จ่ายจริงสูงสุดไม่เกิน 25,000 บาท และเมื่อรวมกับประกันชีวิตและประกันแบบสะสมทรัพย์ ต้องไม่เกิน 100,000 บาท
1.9 เบี้ยประกันสุขภาพของบิดา มารดา	ลดหย่อนได้ตามที่จ่ายจริงสูงสุดไม่เกิน 15,000 บาท ทั้งนี้ บิดา มารดา มีรายได้ไม่เกิน 30,000 บาทต่อปี (ไม่จำเป็นต้องมีอายุ 60 ปีขึ้นไป)

ตารางที่ 2.4 รายการหักลดหย่อน/ยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาประจำปีภาษี 2565 (กรมสรรพากร, 2565) (ต่อ)

รายการหักลดหย่อน / ยกเว้นภาษี	ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาประจำปีภาษี 2565
1.9 เบี้ยประกันสุขภาพของบิดา มารดา	ลดหย่อนได้ตามที่จ่ายจริงสูงสุดไม่เกิน 15,000 บาท ทั้งนี้ บิดา มารดา มีรายได้ไม่เกิน 30,000 บาทต่อปี (ไม่จำเป็นต้องมีอายุ 60 ปีขึ้นไป)
1.10 เบี้ยประกันชีวิตแบบบำนาญ	ลดหย่อนภาษีได้ 15% ของเงินได้ ตามที่จ่ายจริงสูงสุดไม่เกิน 200,000 บาท เงื่อนไขของค่าลดหย่อนประกันชีวิตคือ ต้องมีระยะเวลาคุ้มครอง 10 ปีขึ้นไป ต้องทำประกันกับบริษัทประกันในประเทศไทย และจ่ายผลตอบแทนให้ผู้เอาประกันตั้งแต่อายุ 55 ปี ต่อเนื่องไปจนถึงอายุ 85 ปี หรือมากกว่านั้น
1.11 กองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพ (RMF: Retirement Mutual Fund)	ลดหย่อนภาษีได้ 30% ของเงินได้ที่ต้องเสียภาษี ตามที่จ่ายจริงสูงสุดไม่เกิน 500,000 บาท
1.12 กองทุนรวมเพื่อการออม (SSF: Super-Saving Funds) เป็น กองทุนเพื่อส่งเสริมการออมระยะยาว	ลดหย่อนได้ 30% ของเงินได้ที่ต้องเสียภาษี ตามที่จ่ายจริงสูงสุดไม่เกิน 200,000 บาท โดยให้สิทธิประโยชน์สำหรับลดหย่อนภาษี 5 ปี
1.13 กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ (PVD)/กองทุนบำเหน็จบำนาญราชการ (กบข.)/กองทุนสงเคราะห์ครูโรงเรียนเอกชน	ลดหย่อนได้ 15% ของเงินได้ที่ต้องเสียภาษี ตามจำนวนที่จ่ายจริงสูงสุดไม่เกิน 500,000 บาท
1.14 กองทุนการออมแห่งชาติ (กอช.)	ตามที่จ่ายจริง แต่ไม่เกิน 13,200 บาท
1.15 ค่าฝากครรภ์และคลอดบุตร	ตามที่จ่ายจริง แต่ไม่เกิน 60,000 บาท
1.16 ดอกเบี้ยกู้ยืมเพื่อซื้อที่อยู่อาศัย	ตามที่จ่ายจริง แต่ไม่เกิน 100,000 บาท
1.17 เงินบริจาค - เงินบริจาคทั่วไป	ตามที่จ่ายจริง สูงสุดไม่เกิน 10% ของเงินได้

ตารางที่ 2.4 รายการหักลดหย่อน/ยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาประจำปีภาษี 2565
(กรมสรรพากร, 2565) (ต่อ)

รายการหักลดหย่อน / ยกเว้นภาษี	ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาประจำปีภาษี 2565
- เงินบริจาคเพื่อการศึกษา การกีฬา การพัฒนาสังคม เพื่อประโยชน์สาธารณะ และบริจาคเพื่อสถานพยาบาลของรัฐ	ลดหย่อนได้ 2 เท่าของเงินบริจาคจริง สูงสุดไม่เกิน 10% ของเงินได้หลังจากหักค่าลดหย่อนภาษี
- เงินบริจาคให้กับพรรคการเมือง	ลดหย่อนได้สูงสุดไม่เกิน 10,000 บาท
1.18 โครงการซื้อปดมีคีน 2565	ลดหย่อนได้ไม่เกิน 30,000 บาท สำหรับค่าซื้อสินค้าและบริการในประเทศตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม - 15 กุมภาพันธ์ 2565 ตามที่จ่ายจริง โดยสินค้าและบริการที่สามารถนำมาลดหย่อนภาษีได้ ได้แก่ สินค้าและบริการที่เสียภาษีมูลค่าเพิ่ม (VAT) สินค้า OTOP สินค้า นวดหนังสือ (รวมถึง E-Book)
2. กรณีหักหุ้นส่วนสามัญที่มีใช้นิติบุคคล หรือคณะบุคคลที่ไม่ใช้นิติบุคคล	หัก ค่าลดหย่อนได้คนละ 60,000 บาท แต่รวมกันต้องไม่เกิน 120,000 บาท
3. กรณีกองมรดกที่ยังไม่ได้แบ่ง	60,000 บาท

6. การชำระภาษี

6.1 ระยะเวลาการชำระภาษี

ถ้าภาษีที่ต้องชำระจำนวนตั้งแต่ 3,000 บาทขึ้นไป ทั้งภาษีครึ่งปีและภาษีสิ้นปี ผู้เสียภาษีมีสิทธิขอผ่อนชำระภาษีได้เป็น 3 งวดเท่า ๆ กัน โดยไม่ต้องเสียเงินเพิ่มใด ๆ ผู้เสียภาษีอาจติดต่อขอผ่อนชำระได้ที่ สำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขาโดยใช้แบบ บ.ช. 35 จำนวน 1 ชุด 3 แผ่น ข้อความเหมือนกัน ดังนี้

งวดที่ 1 ชำระพร้อมกับการยื่นแบบแสดงรายการภายในวันที่ 30 กันยายน หรือวันที่ 31 มีนาคม

งวดที่ 2 ชำระภายใน 1 เดือนนับแต่วันที่ต้องชำระงวดที่ 1

งวดที่ 3 ชำระภายใน 1 เดือนนับแต่วันที่ต้องชำระงวดที่ 2

ถ้าภาษีงวดใดงวดหนึ่งมิได้ชำระภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ผู้เสียภาษีหมดสิทธิที่จะชำระภาษีเป็นรายงวด และต้องเสียเงินเพิ่มในอัตราร้อยละ 1.5 ต่อเดือน หรือเศษของเดือนของเงินภาษีงวดที่เหลือ

6.2 ช่องทางการชำระภาษี

ช่องทางการยื่นแบบแสดงรายการ สามารถดำเนินการได้ดังนี้ (กรมสรรพากร, 2565)

1) สำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขา (เดิมเรียกว่า สำนักงานสรรพากรเขต/อำเภอ) สำหรับการยื่นแบบฯ ภ.ง.ด.90 หรือ ภ.ง.ด.91 ผู้มีเงินได้สามารถยื่นแบบฯ ณ สำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขาทุกแห่ง

2) ที่ทำการไปรษณีย์ สำหรับการยื่นแบบฯ ระหว่างวันที่ 1 มกราคม ถึงวันที่ 31 มีนาคม เท่านั้น มีหลักเกณฑ์ ดังนี้

3) Internet ทาง Web Site ของกรมสรรพากร ที่ www.rd.go.th หรือจะยื่นผ่าน Rd smart tax application ทางโทรศัพท์มือถือ

7. บทลงโทษในกรณีไม่เสียภาษี

เบี้ยปรับและเงินเพิ่ม ถือเป็นบทลงโทษเกี่ยวกับภาษีอากรอย่างหนึ่งและอาจมีโทษทางอาญาด้วยแล้วแต่ความผิดว่าเป็นเรื่องร้ายแรงขั้นไหน โดยหากบุคคลใดยื่นแบบฯ ภายในกำหนดแต่ชำระภาษีไม่ครบถ้วน หรือยื่นแบบฯ ล่าช้า ละเลย หรือหลีกเลี่ยงการยื่นแบบฯ จะต้องเสียเงินเพิ่ม และเบี้ยปรับตามกฎหมายกำหนดและหากฝ่าฝืนไม่ยอมชำระ ก็ต้องรับโทษทางอาญาด้วย ซึ่งมีบทลงโทษ ดังนี้ (กรมสรรพากร, 2565)

1) กรณีไม่ชำระภาษีภายในกำหนดเวลา จะต้องเสียเงินเพิ่มอีกร้อยละ 1.5 ต่อเดือน (เศษของเดือนให้นับเป็น 1 เดือน) ของเงินภาษีที่ต้องชำระนับแต่วันพ้นกำหนดเวลาการยื่นรายการจนถึงวันชำระภาษี

2) กรณีเจ้าพนักงานตรวจสอบออกหมายเรียก และปรากฏว่ามีได้ยื่นแบบแสดงรายการไว้หรือยื่นแบบแสดงรายการไว้แต่ชำระภาษีขาดหรือต่ำไป นอกจากจะต้องรับผิดชอบเงินเพิ่มแล้ว ยังจะต้องรับผิดชอบเบี้ยปรับอีก 1 เท่าหรือ 2 เท่าของภาษีที่ต้องชำระแล้วแต่กรณี เงินเบี้ยปรับดังกล่าวอาจลดหรืองดได้ตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยอนุมัติรัฐมนตรี

3) กรณีไม่ยื่นแบบแสดงรายการ ภ.ง.ด.90 , 91 หรือ 94 ภายในกำหนดเวลา ต้องระวางโทษปรับทางอาญาไม่เกิน 2,000 บาท

4) กรณีฉ้อโกง แจ้งข้อความเท็จ หรือแสดงหลักฐานเท็จหรือฉ้อโกง เพื่อหลีกเลี่ยงหรือพยายามหลีกเลี่ยงการเสียภาษีอากร มีโทษจำคุกตั้งแต่ 3 เดือนถึง 7 ปี และปรับตั้งแต่ 2,000 บาท ถึง 200,000 บาท

5) กรณีเจตนาละเลยไม่ยื่นแบบแสดงรายการเพื่อหลีกเลี่ยงการเสียภาษีอากร มีโทษปรับไม่เกิน 200,000 บาท หรือจำคุกไม่เกิน 1 ปี หรือทั้งจำทั้งปรับ

8. องค์กรผู้มีหน้าที่เก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

8.1 ข้อมูลเบื้องต้นของกรมสรรพากร

กรมสรรพากร เป็นหน่วยงานภาครัฐขนาดใหญ่ที่มีบุคลากรกว่า 20,000 คน มีสำนักงานกระจายอยู่ทั่วประเทศ และมีภารกิจที่เกี่ยวข้องกับภาคเอกชนทั้งในประเทศและต่างประเทศ โดยกรมสรรพากรมีภารกิจเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีการเสนอแนะและการใช้นโยบายทางภาษีอากร เพื่อให้ได้ภาษีตามเป้าหมายอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม เป็นกลไกในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม และเกิดความสนใจในการเสียภาษีโดยให้มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้ 1) จัดเก็บภาษีอากรตามประมวลรัษฎากรและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง 2) เสนอแนะนโยบายการจัดเก็บภาษีอากรต่อกระทรวงการคลัง

และ 3) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรม หรือตามที่กระทรวงหรือ คณะรัฐมนตรีมอบหมาย (กรมสรรพากร, 2564, หน้า 34-35)

วิสัยทัศน์

องค์กรชั้นนำ ที่จัดเก็บภาษีอย่างโปร่งใสเป็นธรรม ด้วยนวัตกรรมและบุคลากร คุณภาพเพื่อสร้างเสถียรภาพทางการคลัง

พันธกิจ

1. จัดเก็บภาษีตรงเป้า: จัดเก็บภาษีอากรให้ได้ตามประมาณการ
2. นโยบายตรงกลุ่ม: ยกระดับการให้บริการและสร้างความสมัครใจในการเสียภาษี
3. บริการตรงใจ: เสนอแนะนโยบายทางภาษีอากรต่อกระทรวงการคลัง

สำหรับการบริหารราชการกรมสรรพากรได้ปรับโครงสร้างการแบ่งส่วนราชการและ อำนาจหน้าที่ใหม่ตามกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมสรรพากร กระทรวงการคลัง พ.ศ. 2560 ทั้งนี้ เพื่อให้สอดคล้องกับภารกิจที่เพิ่มขึ้นและเหมาะสมกับสภาพของงานที่เปลี่ยนแปลงไป อันจะช่วยให้การ ปฏิบัติภารกิจตามอำนาจหน้าที่ของกรมสรรพากรมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น โดยมีผลบังคับ ใช้เมื่อวันที่ 27 มีนาคม 2560 (กรมสรรพากร, 2564, หน้า 34-35)

ทั้งนี้สำนักงานสรรพากรภาคมีหน้าที่และความรับผิดชอบในการวางแผนประเมินผล เพื่อการบริหารงานจัดเก็บภาษีอากรให้เป็นไปตามนโยบาย แผนงาน และเป้าหมายของกรมสรรพากร รวมถึงวางแผน ควบคุมการดำเนินการเร่งรัดหนี้ภาษีอากรค้างของสำนักงานสรรพากรพื้นที่ กำกับ ติดตาม ควบคุมการปฏิบัติงานของสำนักงานสรรพากรพื้นที่และสำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขาในเขต ท้องที่ เพื่อให้เป็นไปตามนโยบายแผนงานและเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ ตลอดจนออกหนังสือรับรอง การหักภาษี ณ ที่จ่าย หนังสือรับรองการมีถิ่นที่อยู่ในประเทศไทยของผู้มีหน้าที่เสียภาษีอากรและผู้มี หน้าที่นำส่งภาษีอากรเป็นภาษาอังกฤษ ดำเนินการเกี่ยวกับงานคดี พิจารณาอุทธรณ์ภาษีอากร ตอบ ข้อหารือทางภาษีอากร การบริหารงานบุคคล การพัฒนาบุคคล การเงินการบัญชี การงบประมาณ การพัสดุ อาคารสถานที่ยานพาหนะของสำนักงานสรรพากรภาค สำนักงานสรรพากรพื้นที่ สำนักงาน สรรพากรพื้นที่สาขา รวมทั้งปฏิบัติงานด้านกรรมวิธีภาษี ด้านสารสนเทศ และเป็นศูนย์ข้อมูลการ จัดเก็บภาษีอากร ตลอดจนให้คำปรึกษาแนะนำ สนับสนุนทางวิชาการแก่สำนักงานสรรพากรพื้นที่ และสำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขา (กรมสรรพากร, 2564, หน้า 32)

3.2 ขอบเขตหน้าที่สำนักงานสรรพากรเขต 29

สำนักงานสรรพากรเขต 29 มีหน้าที่และความรับผิดชอบในการวางแผนปฏิบัติการ และประเมินผลการบริหารงานจัดเก็บภาษีอากรให้เป็นไปตามนโยบาย แผนงาน เป้าหมายของ กรมสรรพากร และสำนักงานสรรพากรภาค รวมทั้งกำกับดูแลผู้เสียภาษีเป็นรายผู้ประกอบการ ตรวจสอบ ปฏิบัติการตรวจสอบภาษีอากรสำหรับรายที่อยู่ในความรับผิดชอบดำเนินการเกี่ยวกับการเร่งรัดภาษี อากรค้าง ดำเนินคดีแก่ผู้เสียภาษีอากร ตอบข้อหารือทางภาษีอากร พิจารณาคืนเงินภาษีอากร ปฏิบัติงานด้านกรรมวิธีภาษี ประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข่าวสาร ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีอากร ตลอดจนกำกับ ติดตาม ควบคุมการปฏิบัติงานของสำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขาในสังกัด และ สำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขามีหน้าที่และความรับผิดชอบในการรับชำระภาษีอากร คืนเงินภาษีอากร ด้านกรรมวิธีภาษีอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย ตรวจสอบธุรกิจหรือการประกอบการค้าขนาดเล็กของ

ผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา สํารวจและติดตามแหล่งภาษีอากรและผู้มีหน้าที่เสียภาษีอากร เพื่อให้มีการเสียภาษีอากรที่ถูกต้องตามกฎหมายรวมทั้งดำเนินการเกี่ยวกับการเร่งรัดภาษีอากรค้าง ด้านการเงินการบัญชีสรรพากร ประชาสัมพันธ์ และให้คำแนะนำเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีอากร (กรมสรรพากร, 2564, หน้า 33) เพราะเป็นฝ่ายเริ่มต้นการสื่อสารประชาสัมพันธ์ไปสู่กลุ่มประชาชน หากองค์กรและสถาบันมีภาพลักษณ์ดี ประชาชนก็จะเชื่อถือศรัทธาและพร้อมที่จะให้ความสนับสนุน ด้วยดี

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

นพวรรณ คงสัญญ (2559, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีอิทธิพลกับระดับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการยื่นแบบและการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา : กรณีศึกษา อําเภอลาดใหญ่ จังหวัดสงขลา” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการยื่นแบบและการเสีย ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในอําเภอลาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ของผู้เสียภาษีที่ยื่นแบบ ภ.ง.ด. 90, 91 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้ที่ยื่นแบบ ภ.ง.ด. 90, 91 ปีภาษี 2557 ในอําเภอลาดใหญ่ จังหวัด สงขลา จำนวน 399 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือแบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างมี ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการยื่นแบบและการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ภาพรวมอยู่ระดับปานกลาง โดยกลุ่มตัวอย่างมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการยื่นแบบและการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา มากที่สุดคือ เรื่องการยื่นแบบ ภ.ง.ด.90, 91 สามารถยื่นได้ที่สำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขาธนาคาร กรุงไทยทางอินเทอร์เน็ต www.rd.go.th และช่องทางไปรษณีย์ รองลงมาคือเรื่อง กำหนดเวลายื่นแบบ ภ.ง.ด. 90, 91 ภายในเดือนมกราคม - มีนาคม ของปีถัดไป และเรื่องการหักค่าลดหย่อนบุตรที่กำลัง ศึกษาอยู่ สามารถหักลดหย่อนได้คนละ 17,000 บาท กลุ่มตัวอย่างมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการ ยื่นแบบและการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาน้อยคือเรื่องเงินได้ประเภทอื่น ๆ ที่ไม่ใช่เงินเดือน สามารถเลือกหักค่าใช้จ่าย ความจำเป็นและสมควรหรือเลือกหักค่าใช้จ่ายเหมาในอัตราที่กำหนด

วลัยพร แก้วสาร (2562, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีเงิน ได้บุคคลธรรมดา กรณีศึกษา ผู้เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในเขตสำนักงานสรรพากรพื้นที่ชลบุรี 3” มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของผู้เสียภาษี ในเขตสำนักงานสรรพากรพื้นที่ชลบุรี 3 และ 2) เปรียบเทียบระดับความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษี เงินได้บุคคลธรรมดาของผู้เสียภาษีในเขตสำนักงานสรรพากรพื้นที่ชลบุรี 3 ตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด อาชีพ ตำแหน่งงาน ประสบการณ์ในการทำงาน เงินเดือนและ รายได้ต่อเดือนและช่องทางในการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ใน การวิจัย คือ ผู้เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาที่ยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาปีภาษี 2560 มีภูมิลำเนาในเขตท้องที่ความรับผิดชอบของสำนักงานสรรพากรพื้นที่ชลบุรี 3 จำนวน 393 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคล ธรรมดา 4 ด้าน ประกอบด้วย เกณฑ์เงินได้ขั้นต่ำที่ต้องยื่นแบบแสดงรายการภาษี การหักค่าใช้จ่าย การยกเว้นและการหักค่าลดหย่อน และบัญชีอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ข้อมูล คือ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ใช้ค่าสถิติ t-Test และ

ค่าสถิติ F-test ผลการวิจัยพบว่า 1) ผู้เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาส่วนใหญ่ มีความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาสำหรับปีภาษี 2560 อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาผลการศึกษานี้ จำแนกเป็นรายด้าน พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความเข้าใจในเรื่องรายการยกเว้นและลดหย่อนมากที่สุด รองลงมา เรื่อง บัญชีอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา เกณฑ์เงินได้ขั้นต่ำที่ต้องยื่นแบบแสดงรายการภาษี สำหรับเรื่องการหักค่าใช้จ่าย มีความเข้าใจน้อยที่สุด แต่สำหรับเงินได้ประเภทอื่น ๆ ที่ตนเองไม่มีเงินได้จะไม่ทราบและไม่มีความเข้าใจในเรื่องดังกล่าวเท่าที่ควร 2) ระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาด้านเกณฑ์เงินได้ขั้นต่ำของผู้เสียภาษีในเขตสำนักงานสรรพากรพื้นที่ชลบุรี 3 เมื่อแยกตามระดับการศึกษา อาชีพ ตำแหน่งงาน ประสบการณ์ในการทำงาน เงินเดือนและรายได้อื่นต่อเดือนและช่องทางในการยื่นแบบมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนระดับความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาด้านการหักค่าใช้จ่าย การยกเว้นและการหักลดหย่อนและบัญชีอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติแม้แยกตามอายุออกนั้นไม่แตกต่างกัน

อรทัย ประโลมจิตร (2562, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดากับการวางแผนภาษีของผู้ประกอบการร้านค้าประชาชนในอำเภอหนองบัว จังหวัดนครสวรรค์” การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับความรู้เกี่ยวกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของผู้ประกอบการร้านค้าประชาชน ในอำเภอหนองบัว จังหวัดนครสวรรค์ 2) การวางแผนภาษีของผู้ประกอบการร้านค้าประชาชนในอำเภอหนองบัว จังหวัดนครสวรรค์ และ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้เกี่ยวกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดากับการวางแผนภาษีอากรของผู้ประกอบการร้านค้าประชาชนในอำเภอหนองบัว จังหวัดนครสวรรค์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ กลุ่มผู้ประกอบการร้านค้าประชาชนประเภทบุคคลธรรมดา ในพื้นที่อำเภอหนองบัว จังหวัดนครสวรรค์ จำนวน 97 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ และการทดสอบไคสแควร์ (Chi-Square Test) ผลการวิจัยพบว่า 1) กลุ่มตัวอย่างมีความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาที่มีเงินได้พึงประเมินถึงเกณฑ์ต้องยื่นแบบภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา สามารถยื่นแบบ ภ.ง.ด.90/91 ณ สำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขาทุกแห่ง คิดเป็นร้อยละ 92.8 2) มีความรู้เกี่ยวกับการหักค่าใช้จ่ายในการคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจะต่างมีการจัดทำบัญชีรับ จ่าย ต้องมีหลักฐานประกอบการลงบัญชีถูกต้องครบถ้วน จึงจะสามารถนำมาใช้เป็นค่าใช้จ่ายจริงในการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาได้ คิดเป็นร้อยละ 86.6 3) มีความรู้เกี่ยวกับค่าลดหย่อนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาตามที่กฎหมายได้กำหนดให้หักได้เพิ่มขึ้นหลังจากหักค่าใช้จ่ายแล้ว คิดเป็นร้อยละ 99 4) มีความรู้เกี่ยวกับการคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาตามที่กฎหมายให้นำค่าใช้จ่ายและค่าลดหย่อนตามที่กำหนดมาหักออกจากเงินได้พึงประเมินก่อนที่จะนำเงินได้พึงประเมินสุทธิไปคำนวณภาษีตามอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา คิดเป็นร้อยละ 96.9 4) การวางแผนภาษีของผู้ประกอบการร้านค้าประชาชน ในอำเภอหนองบัว จังหวัดนครสวรรค์ พบว่า ส่วนใหญ่ตัดสินใจเลือกวิธีการหักค่าใช้จ่ายในการคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาแล้ว 5) ความรู้เกี่ยวกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ได้แก่ ด้านความรู้ทั่วไป ด้านการหักค่าใช้จ่ายในการคำนวณภาษี ด้านค่าลดหย่อน และด้านการคำนวณภาษี มีความสัมพันธ์กับการวางแผนในการใช้ค่าลดหย่อนเพิ่มเติมในปีภาษีถัดไปอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ณัฐกานต์ นาเคิภท และ ฉันทิชา บัวศรี (2563, หน้า 97-112) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ศึกษา ความรู้ความเข้าใจ และทัศนคติเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประชาชนในตำบล หาดใหญ่ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประชาชนในตำบลหาดใหญ่ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัด สงขลา 2) เพื่อเปรียบเทียบระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของ ประชาชนในตำบลหาดใหญ่ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ประชาชนผู้ที่เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในตำบลหาดใหญ่ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา จำนวน 400 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติเชิงอนุมาน ใช้การวิเคราะห์ t-test การวิเคราะห์ ความแปรปรวน ผลการวิจัยพบว่า 1) ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคล ธรรมดา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อเรียงลำดับความรู้ความเข้าใจเป็นรายด้านจากมาก ไปน้อย ได้แก่ ด้านการคำนวณภาษี ด้านแหล่งที่มาของรายได้ ด้านการหักค่าลดหย่อน และด้านก ฎหักค่าใช้จ่าย 2) ปัจจัยส่วนบุคคลโดยรวมด้านประสบการณ์ในการเสียภาษี สถานภาพ ระดับการศึกษา รายได้สุทธิต่อปี และอาชีพแตกต่างกัน มีความรู้ความเข้าใจในการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาแตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เพศ ประสบการณ์ในการ เสียภาษี สถานภาพ ระดับการศึกษา รายได้สุทธิต่อปี และอาชีพที่แตกต่างกัน มีความรู้ความเข้าใจ ด้านแหล่งที่มาของรายได้แตกต่างกันอย่างมีนัยส ัญสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กลุ่มตัวอย่างที่มี ประสบการณ์ในการเสียภาษี และระดับการศึกษาที่แตกต่างกันมีความรู้ความเข้าใจในด้านการหัก ค่าใช้จ่ายแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาและ อาชีพที่แตกต่างกันมีความรู้ความเข้าใจในด้านการหักค่าลดหย่อนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ 0.05 และกลุ่มตัวอย่างที่มีประสบการณ์ในการเสียภาษี สถานภาพ ระดับการศึกษา รายได้สุทธิ ต่อปี และอาชีพที่แตกต่างกัน มีความรู้ความเข้าใจด้านการคำนวณภาษีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ 0.05

วาริพร ชูศรี และคณะ (2563, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ การเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประชาชน ในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา” การวิจัยนี้มี วัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบระดับความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของผู้เสีย ภาษีในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับ การศึกษา อาชีพ เก็บข้อมูลจากผู้มายื่นชำระค่าภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาทั้งที่ยื่นด้วยตนเองในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัด สงขลา จำนวน 384 คน ทำการสุ่มตัวอย่างตามความสะดวกใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บ รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติ เชิงอนุมาน คือ ค่า t-Test และค่า F-test (One-way ANOVA) ผลการวิจัยพบว่า 1) กลุ่มตัวอย่างมี ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา เป็นรายด้านพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความรู้ความเข้าใจด้านเกณฑ์เงินได้ขั้นต่ำที่ต้องยื่นแบบแสดง รายการภาษีมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านรายการยกเว้นและลดหย่อน ด้านบัญชีอัตราภาษีเงินได้ และ ด้านเกณฑ์เงินได้ขั้นต่ำที่ต้องยื่นภาษี ตามลำดับ 2) การเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการ เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของผู้เสียภาษีซึ่ง จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา

และอาชีพ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีเพศ การศึกษา และอาชีพที่แตกต่างกันมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในภาพรวม ไม่แตกต่างกัน สำหรับผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุแตกต่างกันมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้ บุคคลธรรมดาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

วิริยะศิตา พิมพ์สุวรรณ และพรทิวา แสงเขียว (2564, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อความสมัครใจในการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของผู้มีเงินได้ในเขตภาคตะวันออก” การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยในการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาประกอบไปด้วยความรู้และความเข้าใจในด้านการเสียภาษี การได้รับข้อมูลและข่าวสาร ความพึงพอใจในการให้บริการ ทัศนคติ อัตราภาษีที่ชำระที่มีผลต่อความสมัครใจในการเสียภาษีเงินได้ ในด้านการยื่นแบบตรงตามกำหนดเวลาของผู้มีเงินได้บุคคลธรรมดาในเขตภาคตะวันออก และด้านความถูกต้องของผู้มีเงินได้บุคคลธรรมดาในเขตภาคตะวันออก กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา เป็นประชากรในเขตพื้นที่ภาคตะวันออก ดังนี้ ชลบุรี ระยอง ฉะเชิงเทรา ตราด จันทบุรี ปราจีนบุรี และสระแก้ว จำนวน 400 ตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สันและการวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงพหุคูณ ผลการวิจัย พบว่า 1) ด้านการยื่นแบบตรงตามกำหนดเวลา ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญกับโปรแกรมช่วยตรวจสอบข้อมูลการยื่นภาษีเบื้องต้น การยื่นแบบโดยยื่นแบบเสียภาษีทางออนไลน์และยื่นกระดาษ การขยายระยะเวลาในการยื่นแบบเสียภาษี และตระหนักถึงความสำคัญของการยื่นแบบตามกำหนดวันและเวลาที่สรรพากรประกาศ 2) ด้านความถูกต้อง ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญกับการยืนยันการรับชำระภาษีด้วยใบเสร็จรับเงิน การตรวจสอบเอกสารและหลักฐานจากเจ้าหน้าที่ และให้ความสำคัญเกี่ยวกับการบันทึกข้อมูลเข้าระบบอย่างถูกต้อง 3) ความรู้ความเข้าใจในการเสียภาษี พบว่า มีความรู้ความเข้าใจในระดับปานกลางทุกด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อยดังนี้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเงินได้พึงประเมินมากที่สุด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.41 รองลงมามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการหักค่าใช้จ่ายในแต่ละประเภทของเงินได้พึงประเมินมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.80 มีความเข้าใจวิธีการคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.79 และมีความเข้าใจเรื่องสิทธิในการหักค่าลดหย่อนภาษี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.75 4) ความรู้ความเข้าใจในการเสียภาษี การได้รับข้อมูลและข่าวสาร ความพึงพอใจในการให้บริการ ทัศนคติ และอัตราภาษีที่ชำระครั้งล่าสุด มีผลต่อความสมัครใจในการเสียภาษีเงินได้ในด้านการยื่นแบบตรงตามกำหนดเวลาของผู้มีเงินได้บุคคลธรรมดาในเขตภาคตะวันออก

กาญจนา สมัครการ (2565, หน้า 1-10) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ของพนักงานบริษัท สำนักพิมพ์เอ็มพีเอ็น จำกัด” มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษา ระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของพนักงานบริษัท สำนักพิมพ์เอ็มพีเอ็น จำกัด และ 2) เพื่อศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของพนักงานบริษัท สำนักพิมพ์เอ็มพีเอ็น จำกัด จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล กลุ่มตัวอย่างคือพนักงานบริษัท สำนักพิมพ์เอ็มพีเอ็น จำกัด จำนวน 151 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐานด้วยสถิติการทดสอบแบบ t-test สถิติ และความแปรปรวนทางเดียว (One-way

ANOVA) หากพบความแตกต่างจะนำไปเปรียบเทียบเป็นรายคู่ โดยใช้ วิธีของ LSD ผลการวิจัยพบว่า 1) พนักงานบริษัท สำนักพิมพ์เอมพันธ์ จำกัด มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านผู้ที่มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ด้านระยะเวลาการยื่นแบบภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ด้านการคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา และด้านเงินได้ที่ใช้ในการคำนวณภาษี ตามลำดับ 2) พนักงานบริษัท สำนักพิมพ์เอมพันธ์ จำกัดที่มีเพศ อายุ สถานภาพ ต่างกัน ทำให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของพนักงานบริษัท สำนักพิมพ์เอมพันธ์ จำกัด โดยภาพรวมไม่ต่างกัน แต่เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนพบว่า พนักงานบริษัท สำนักพิมพ์เอมพันธ์ จำกัดที่มีระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกัน มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของพนักงานบริษัท สำนักพิมพ์ เอมพันธ์ จำกัด ภาพรวมต่างกันอย่างน้อยมีนัยสำคัญทางสถิติ

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเด็นความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา จำนวน 7 เรื่อง ตามที่กล่าวมาข้างต้นแล้วนั้น ผู้วิจัยได้รวบรวมตัวแปรที่ศึกษาของงานวิจัยแต่ละเรื่อง แล้วมาเขียนสรุปลงในตาราง เพื่อให้เห็นภาพรวมของการกำหนดตัวแปรของงานวิจัยในแต่ละเรื่อง ว่าใช้ตัวแปรเหมือนหรือต่างกันอย่างไร แสดงในตารางที่ 2.5

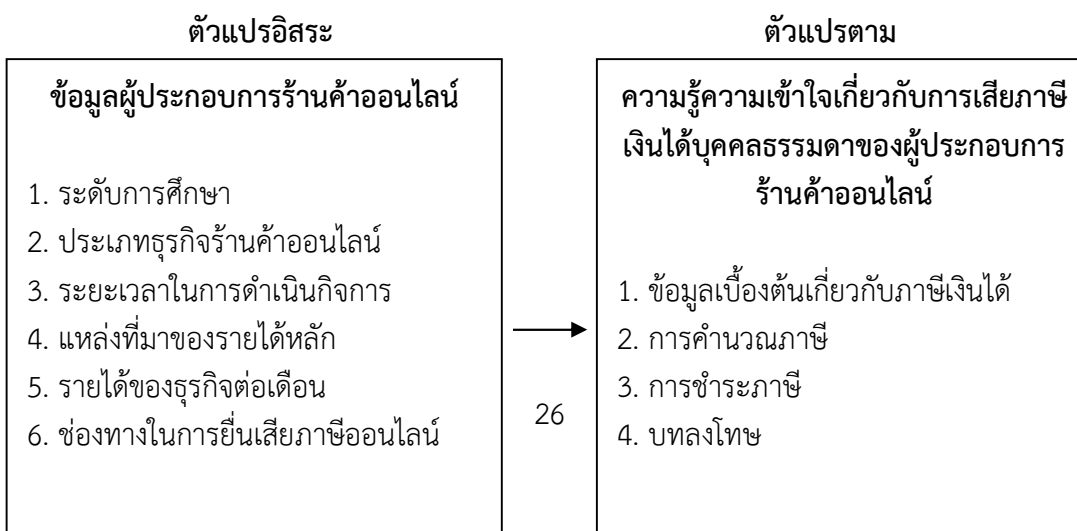
ตารางที่ 2.5 ตัวแปรการศึกษาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

ตัวแปร	ผู้วิจัย/ผู้กำหนดทฤษฎี							
	นพวรรณ คงสัญ (2559)	วลัยพร แก้วสาร (2562)	อรทัย ประโคมจิตร (2562)	ณัฐกานต์ นาคีเมท และ ฉันทิชา บัวศรี (2563)	วาริพร ชูศรี และคณะ(2563)	วิริยะศิตา พิมพ์สุวรรณ และพรทิพา แสงเขียว (2564)	กาญจนา สมัครการ (2565)	รวม
เงินได้	-	-	-	-	-	✓	✓	2

ตัวแปร	ผู้วิจัย/ผู้กำหนดทฤษฎี							รวม
	นพวรรณ คงสฤษฎ (2559)	วลัยพร แก้วสาร (2562)	อรทัย ประโคมจิตร (2562)	ณัฐกานต์ นาดีเกาท และ ฉันทชา บัวศรี (2563)	วาริพร ชูศรี และคณะ(2563)	วิริยะศิตา พิมพ์สุวรรณ และพรทิศา แสงเดียว (2564)	กาญจนา สมัครการ (2565)	
การหักค่าใช้จ่าย	✓	✓	✓	✓	-	✓	-	5
การหักค่าลดหย่อน	✓	✓	✓	✓	✓	✓	-	6
อัตราภาษีเงินได้	-	✓	-	-	✓	-	-	2
การคำนวณภาษี	-	-	✓	✓	-	✓	✓	4
ผู้มีหน้าที่เสียภาษี	-	-	-	-	-	-	-	1
ระยะเวลาการยื่นแบบ	-	-	-	-	-	-	✓	1
การยื่นแบบ	✓	-	-	-	-	-	✓	3
แหล่งที่มาของรายได้	-	-	-	✓	-	-	-	1
เงินได้ที่ใช้ในการคำนวณภาษี	-	-	-	-	-	-	✓	1
เกณฑ์เงินได้	-	✓	-	-	✓	-	-	2
ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับภาษีเงินได้	-	-	✓	-	-	-	-	1

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาที่กรมสรรพากรกำหนดไว้ในเอกสารการประชาสัมพันธ์และการกำหนดตัวแปรในการศึกษาของงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยจึงสรุปตัวแปรและสร้างกรอบแนวคิดการวิจัย ดังนี้

ภาพที่ 2.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี